

De Minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA 's-GRAVENHAGE

Pythagoraslaan 101
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Tel. 030-2589111
Fax 030-2522564
<http://www.provincie-utrecht.nl>

Datum	27 september 2007	Team	Kabinet cvdK
Nummer	2007INT200462	Referentie	J.J. Eijbersen
Uw brief van	--	Doorkiesnummer	(030) 258 24 18
Uw nummer	--	Faxnummer	(030) 258 23 20
Bijlage	--	E-mailadres	Jorrit.Eijbersen@provincie-Utrecht.nl
		Onderwerp	Bestuurlijke rapportage

Mevrouw de Minister,

Op grond van artikel 10e van de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo) en de circulaire van uw ministerie van 17 juni 2005 informeer ik u graag over de stand van zaken over de rampenbestrijding en de crisisbeheersing in mijn provincie.

INLEIDING

In mijn tweede bestuurlijke rapportage schets ik een beeld van de stand van zaken op het gebied van crisisbeheersing in de provincie Utrecht. Hiermee wil ik niet alleen invulling geven aan mijn wettelijke taken ex artikel 10 e van de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo), maar wil ik tegelijk een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de crisisbeheersing in de provincie Utrecht. Ik ben namelijk van mening dat deze bestuurlijke rapportage gebruikt kan worden als input voor de verbetering van de crisisbeheersing op langere termijn. Daarom heb ik ervoor gekozen op sommige punten met een probleemanalyse te komen. Dat ik deze problematiek benoem, doet echter niets af aan het feit dat zowel de gemeentebesturen als de Veiligheidsregio Utrecht het afgelopen jaar veel en goed werk hebben verzet en dat voor mij duidelijk is dat in gezamenlijkheid de juiste koers is ingezet.

De vorige bestuurlijke rapportage heb ik beschouwd als een eerste proeve richting verbetering van de crisisbeheersingsorganisatie. Gedeputeerde Staten van Utrecht waren bij de toetsing van het regionaal beheersplan rampenbestrijding (hierna te noemen: beheersplan) namelijk van mening dat niet werd voldaan aan de wettelijke eisen, maar dat gelet op de noviteit van het beheersplan hier in de toetsing rekening was gehouden. Ik vind daarentegen ook dat de Wrzo terecht hoge eisen stelt aan de kwaliteit van het beheersplan, dat in mijn ogen de basis is van het beleid en de operationele uitvoering van de veiligheidsregio's. Daarom heb ik ook dit jaar weer de bestuursrapportage van de Veiligheidsregio Utrecht¹ op enkele punten nader toegelicht met mijn visie.

¹ Veiligheidsregio Utrecht, brief d.d. 11 juli 2007, nummer 07.530652 (Utrecht juli 2007)

700.030-4

VEILIGHEIDSREGIO UTRECHT

Achtergrond

Het regionaal beheersplan rampenbestrijding van de Veiligheidsregio Utrecht is op 11 januari 2006 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het plan omvat voor de periode 2006 tot en met 2009 de beleidsvoornemens waaraan de gezamenlijke hulpverleningsdiensten en de gemeentebesturen zich hebben verbonden om de beheersing van rampen en crises op een hoger beleidsniveau te brengen en te houden.

Op 15 maart 2006 heeft het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht het beheersplan ter toetsing aangeboden aan de provincie Utrecht. Gedeputeerde Staten van Utrecht hebben het beheersplan op 12 september 2006 getoetst.² In mijn eerdere bestuurlijke rapportages heb ik de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) geïnformeerd over onder meer de voortgang van het beheersplan.³ In die rapportages heb ik duidelijk mijn zorg over de voortgang van de totstandkoming en de uitvoering van het beheersplan tentoongespreid. Hierbij heb ik – en gedeputeerde staten van Utrecht bij de toetsing van het beheersplan – verbeterpunten aangedragen om de kwaliteit van het beheersplan te verbeteren.

Algemeen

Voordat ik nader inga op de voortgang van uitvoering van de beleidsvoornemens uit het beheersplan, hecht ik eraan enkele opmerkingen van algemene aard met u te delen.

Het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht heeft aangegeven dat voor een adequate voorbereiding op crises onderling evenwichtig toegeruste hulpverleningsdiensten een noodzakelijke voorwaarde zijn.⁴ Dit is voor het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht reden geweest de regionale brandweer, de GHOR en het bureau voor de gemeentelijke crisisbeheersing onder leiding van één directeur van de Veiligheidsregio Utrecht te brengen, opdat multidisciplinair beleid gecoördineerd tot stand komt en de multidisciplinaire taken in meer samenhang worden uitgevoerd.

Onderzoek naar kwaliteit beheersplan

Mede omdat ik meende dat de kwaliteit van het beheersplan een impuls nodig had, heeft de Veiligheidsregio Utrecht met mijn subsidie een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren naar de kwaliteit van het beheersplan en mijn suggesties van verbeterpunten en de mogelijke problemen die zouden kunnen ontstaan bij de uitvoering van het beheersplan. De conclusies en resultaten hiervan heb ik in mijn rapportage verwerkt.

---

² Brief van Gedeputeerde Staten van Utrecht d.d. 12 september 2006, nummer 2006KAB00932i.

³ De rapportages d.d. 12 september 2005, nummer 2005KAB000580i, 3 april 2006, nummer 2006KAB000361i, en 6 februari 2007, nummer 2007KAB000136i

⁴ In het Utrechtse worden onder hulpverleningsdiensten niet alleen de GHOR, politie en brandweer bedoeld, maar ook de gemeenten.

Ketenstructuur

De veiligheidsregio kiest er bewust voor de multidisciplinaire uitvoering van de beleidsvoornemens uit het beheersplan mede tot stand te brengen door te investeren in de onderscheidene kolommen, opdat de gezamenlijke slagkracht wordt verbeterd. Deze strategische keuze gaat uit van het gezegde dat de keten zo sterk is als de zwakste schakel. Alle schakels van de keten dienen dus op maximale sterkte te worden gebracht. Hiervoor heeft het bestuur van de Veiligheidsregio een aantal maatregelen genomen.

Zo zal de rol van de GHOR als netwerkorganisatie van de geneeskundige keten worden versterkt. Daarnaast zet de Veiligheidsregio Utrecht voor wat betreft de GHOR-kolom de komende jaren in op de ontwikkeling en effectuering van beleid op het gebied van pro-actie en preventie, planvorming, opleiden en oefenen. Om deze beleidsdoelstellingen voor het GHOR-bureau binnen de veiligheidsregio te bereiken heeft het bestuur hiervoor in de begroting van 2008 een bedrag ad. €150.000,= ter beschikking gesteld.

Regionalisering brandweer

2007 heeft bij de Veiligheidsregio Utrecht onder meer in het teken gestaan van de voorbereiding op de regionalisering van de brandweer. Hiervoor heeft de Veiligheidsregio Utrecht een bestuurscommissie ingesteld. De conclusie van deze bestuurscommissie is dat de kwaliteit van de crisisbeheersingsorganisatie voor wat betreft de brandweertak aanzienlijk kan worden verbeterd door regionalisering, terwijl de kosten dan beheersbaar blijven. De veiligheidsregio heeft de ambitie door te groeien naar zorgniveau 8, terwijl een aantal korpsen in het Utrechtse hierbij achterblijft. Besluitvorming over regionalisering zal aan het eind van dit jaar plaatsvinden.

De gemeente binnen de veiligheidsregio

De Veiligheidsregio Utrecht heeft een speciaal (fysiek) bureau ingericht die de gemeentelijke processen binnen de regio behartigen: het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (BGC). Een van de speerpunten van het BGC is de operationalisering van de gemeentelijke processen door middel van poolvorming. Met behulp van regionale pools wordt de gemeentelijke capaciteit en expertise gebundeld. Hiervoor heeft het BGC in het afgelopen jaar een opleidings- en oefentraject ingezet. Ik ben er trots op dat de provincie hieraan een belangrijke bijdrage heeft gedaan door subsidiering en overdracht van kennis.

Algemene analyse

Voordat ik inga op enkele specifieke onderdelen van het beheersplan, zal ik eerst een algemene analyse maken over het beheersplan van de Veiligheidsregio Utrecht. Allereerst wil ik ervoor waken dat het beheersplan als een doel op zich wordt gezien, waardoor deze verwordt tot een papieren tijger. Het gaat er immers om dat door middel van resultaten de kwaliteit van de crisisbeheersingsorganisatie wordt verbeterd. Ik pleit er dan ook voor dat de realiteit niet uit het oog wordt verloren en dat het beheersplan als een levend document wordt beschouwd, dat constant aanpassing aan de omgeving en omstandigheden behoeft. Ik heb van de Veiligheidsregio Utrecht begrepen dat deze mijn opvatting steunt. In lijn hiermee zal elk jaar derhalve de bestuurlijke afweging moeten worden gemaakt of de activiteiten die voortvloeien uit het beheersplan realistisch zijn, of dat deze aanpassing behoeven. Dit kan er eventueel toe leiden

02007

dat deze conclusies leiden tot verandering van de prioriteitstelling of tot aanpassingen in de uitvoering.

Ik ben van mening dat de prioritering van de beleidsambities beter zou kunnen. Een en ander blijkt uit het overzicht van multidisciplinaire projecten dat de Veiligheidsregio Utrecht mij heeft overgelegd. Hieruit spreekt onherroepelijk ambitie – wat ik van harte toejuich – maar van een prioritering is in onvoldoende mate sprake.

Wat mij tot op heden opvalt is dat in het beheersplan een spanningsveld is tussen enerzijds het ambitieniveau dat het beheersplan heeft en de reële situatie anderzijds. De Veiligheidsregio Utrecht heeft twaalf ambities geformuleerd. Dat is wellicht wat veel. Mede gelet op de opstart en ontwikkeling van de veiligheidsregio's – waar het afgelopen jaar veel energie in is gestoken – vraag ik mij af of al deze ambities in 2009 kunnen zijn gerealiseerd. Ik heb derhalve het bestuur van de veiligheidsregio in overweging gegeven meer te sturen op de prioriteitstelling. Bij deze zoektocht kan mijns inziens het van groot nut zijn de genoemde twaalf ambities specifiek, meetbaar, acceptabel, resultaatgericht en tijdgebonden te maken. Dit is volgens mij temeer raadzaam, omdat hiermee de te leveren prestaties van de Veiligheidsregio Utrecht ook inzichtelijk wordt gemaakt en kan daarmee worden bepaald of de doelstellingen realistisch zijn. Een voorbeeld van waar in mijn ogen nog winst is te behalen is in het convenant van de Veiligheidsregio Utrecht met de Politie Utrecht. Hierin stelt de politie zich garant dat de politieorganisatie jaarlijks 2400 uur ter beschikking zal stellen voor multidisciplinaire projecten. Door het statische karakter van het convenant wordt echter niet inzichtelijk voor welke projecten welke inzet vereist is.

De Veiligheidsregio Utrecht investeert momenteel in een nieuw planning en controlle-systeem, waarmee verwachtingen beter gemanaged kunnen worden en beter de voortgang van het beheersplan kan worden bewaakt. Hiermee wordt het beheersplan geïncorporeerd in het planning en controlle-systeem. Ik vind dit een goede ontwikkeling. Ik zou de Veiligheidsregio in overweging willen geven op korte termijn het beheersplan te koppelen aan de producten van de Veiligheidsregio Utrecht. Door deze koppeling worden de activiteiten die voortvloeien uit het beheersplan verankerd in de organisatie van de Veiligheidsregio Utrecht.

Een positieve ontwikkeling is dat de Veiligheidsregio Utrecht de afgelopen jaren zoveel mogelijk draagvlak heeft gezocht voor de kwaliteitsverbetering van de crisisbeheersingsorganisatie. Hiermee heeft het bestuur blijk gegeven zich bewust te zijn van de belangrijke rol van de veiligheidsregio als netwerkorganisatie. De Veiligheidsregio Utrecht heeft daarin de ambitie zich te ontwikkelen tot een strategisch afstemmings- en adviesorgaan op het gebied van veiligheid. Om dit te realiseren heeft de Veiligheidsregio Utrecht het *Veiligheidsberaad Utrecht* opgericht. Hierin participeren naast de gemeenten, brandweer, GHOR en politie ook de waterschappen, het Regionaal Militair Commando, het Openbaar Ministerie en mijn kabinetschef.

04102007

Zorgniveau

In het beheersplan is de volgende bestuurlijke afspraak opgenomen:

De hulpverleningsdiensten en de samenwerkende gemeenten realiseren in de periode 2006-2009 een operationele prestatie overeenkomend met niveau II uit de rapportage Toepassing Leidraad Operationele Prestatie, met dien verstande dat ultimo 2006 tenminste zorgniveau I (basisniveau) bereikt is. De eventueel bestaande knelpunten in de multidisciplinaire samenwerking en in de afzonderlijke organisaties worden door middel van onder meer planvorming, opleiding en oefening en verbetering paraatheid of bijstandsafspraken opgelost.

In 2002 heeft het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht de Toepassing Leidraad Maatramp (LMR) en de Toepassing Leidraad Operationele Prestaties (LOP) vastgesteld. Het benodigde zorgniveau voor de regio Utrecht is geïndiceerd op niveau V. De Veiligheidsregio Utrecht heeft aangegeven op lange termijn zorgniveau IV na te streven. Voor de kortere termijn (ultimo 2009) heeft het bestuur besloten de operationele prestaties te verhogen tot niveau II.

Naast de ambitie die bovenaan is vermeld heeft de Veiligheidsregio Utrecht als beleidvoornemen geformuleerd dat in 2007 het risicoprofiel zal worden herijkt. Gemeenten en hulpverleningsdiensten zullen op basis van dit risicoprofiel en de beschikbare operationele prestaties een herzien besluit nemen over het te realiseren zorgniveau en de wijze waarop dit wordt bereikt.

De Veiligheidsregio Utrecht heeft mij aangegeven dat bij de realisatie van het zorgniveau een aantal zaken meespeelt. Enerzijds is het zeer de vraag of gemeenten bereid zijn fors te investeren in het zorgniveau, terwijl de kans op crises met zorgniveau V relatief gering is. Hierdoor ontstaat een bestuurlijk dilemma tussen enerzijds de bezuinigingen op de gemeentelijke begrotingen vanuit de gemeenteraad en de benodigde investeringen voor de veiligheid anderzijds. Daarnaast wijst de regio mij op een rapport van het Landelijk Beraad Crisisbeheersing (LBCB) dat heeft geconcludeerd dat de beleidsambities betreffende het zorgniveau bij verschillende veiligheidsregio's niet realistisch is. Het merendeel van de regio's heeft naar het zich laat aanzien moeite niveau II te realiseren. Het LBCB pleit er in dit kader voor vooral te investeren in de voorwaardenscheppende processen als alarmering en opschaling, op-en afschaling, leiding en coördinatie en informatiemanagement.

De Veiligheidsregio Utrecht heeft mij bericht dat zij heeft onderzocht wat de operationele slagkracht is. De uitkomsten hiervan beschouwt de regio als positief. De brandweer, GHOR en de gemeenten kunnen naar het oordeel van de Veiligheidsregio Utrecht voldoende operationele prestaties leveren. Met grote waardering voor het onderzoek van de Veiligheidsregio Utrecht kan ik uit de rapportage van de regio echter niet opmaken wat het exacte zorgniveau is dat de regio thans kan leveren.

In lijn met mijn eerdere opmerkingen zou ik willen adviseren af te stevenen op een bestuursbesluit over de operationele prestaties per hulpverleningsdienst en op grond hiervan af te stappen van het mijns inziens niet realistische scenario om door te groeien naar Niveau V voor de operationele prestaties.

14102007

Pro-actie en preventie

In mijn vorige rapportage heb ik de regio aangegeven dat het onderdeel regionale risico-inventarisatie en -analyse zou moeten worden afgestemd met alle gemeentelijke crisisbeheersingsplannen. Het risicoprofiel dat in het kader van het project Leidraad Maatramp is vastgesteld, zou daarbij gekoppeld moeten worden aan de gemeentelijke risico-inventarisaties. Dit geeft immers inzicht welke prestaties de operationele diensten zouden moeten leveren. De multidisciplinaire regionale analyse zou daaraan moeten worden toegevoegd. Ook zouden de grensoverschrijdende risico's van omliggende regio's kunnen worden toegevoegd, nadat de onderscheidene beheersplannen op elkaar zijn afgestemd. Hoewel de regio mij heeft aangegeven deze acties op korte termijn te zullen uitvoeren, heeft de Veiligheidsregio Utrecht nog niet inzichtelijk gemaakt welke acties op dit gebied hebben plaatsgevonden, behalve dat de formatie met een halve FTE is uitgebreid.

Voor de versterking van de pro-actie en preventie van de GHOR heeft de Veiligheidsregio Utrecht structureel € 36.750,= ter beschikking gesteld. Bovendien wordt de geneeskundige keten versterkt door middelen ter beschikking te stellen voor kennis en expertise-inbreng bij de voorbereiding op grootschalige gezondheidsrisico's als pandemieën. Het bestuur geeft hierbij aan dat hiermee de basis is gelegd om op evenwichtig niveau het pro-actie en preventiebeleid van de Veiligheidsregio Utrecht gestalte te geven.

Onderdeel van het multidisciplinair werkprogramma is de ontwikkeling van een visie en een beleidskader pro-actie en preventie. Hierin zijn adviezen geformuleerd die – nadat deze ter besluitvorming zijn voorgelegd aan het bestuur – zullen worden geïncorporeerd in het uitvoeringsprogramma van het beheersplan.

Preparatie

Opleiden en oefenen

In mijn vorige rapportage gaf ik aan dat de beschikbare capaciteit voor het inhoudelijk uitvoeren van het opleidings- en oefenbeleid gering was. Mede omdat meerdere gemeentebesturen hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer multidisciplinaire oefeningen, heeft het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (de gemeentelijke poot binnen de Veiligheidsregio Utrecht) in plaats van grootschalige oefeningen trainingen en workshops georganiseerd voor gemeentelijke functionarissen. Omdat deze opleidingen voor elke gemeente hetzelfde zijn wordt op deze wijze een stap gezet richting poolvorming voor alle gemeentelijke processen.⁵ Hierdoor wordt mijns inziens de kwaliteit van de crisisbeheersingsorganisatie significant vergroot. Dit was voor mij dan ook reden deze trainingen en opleidingen te subsidiëren.

Daarnaast neem ik de trends waar van competentiegericht opleiden en virtueel oefenen. Een voorbeeld hiervan is de SMH-ketensimulator van de GHOR, dat begin 2007 van acqut is gegaan. De inspanningen op het gebied van opleiden en oefenen in de GHOR-poot zijn het afgelopen jaar sowieso geïntensiveerd, waarbij ik eraan hecht op te merken dat de innovatieve manier van werken mij bijzonder aanspreekt.

---

⁵ Voor het proces voorlichten en informeren functioneert al sinds 2001 een pool.

Over het algemeen constateer ik dat de aandacht voor opleiden en oefenen in het Utrechtse is gegroeid. Ik ben daar zeer content mee, hoewel ik tegelijk moet opmerken dat het aantal daadwerkelijke bestuurlijke oefeningen achterblijft bij wat in mijn ogen een minimum zou moeten zijn (tenminste één bestuurlijke oefening per gemeente per jaar). De Veiligheidsregio Utrecht heeft hier ook oog voor en zal in 2008 het aantal oefeningen doen laten toenemen. Ook zouden in mijn ogen meer procesoefeningen moeten plaatsvinden.

Planvorming

Het is voor mij zonneklaar dat de aandacht voor planvorming het afgelopen jaar minder is geworden. Dit is mijns inziens mede ingegeven door de conceptwet op de veiligheidsregio's en de signalen vanuit uw ministerie dat de gemeenten en provincie in de toekomst de facto geen rol meer zullen hebben – wanneer de conceptwet kracht van wet zal krijgen. Hierdoor ligt het risico op de loer dat door te anticiperen op de nieuwe wetgeving aan de huidige wettelijke taken minder aandacht wordt geschonken. Ik meen dat dit de kwaliteit van de crisisbeheersingsorganisatie niet ten goede komt. Een systeem van *checks and balances* is naar mijn oordeel voor elke organisatie van essentieel belang, dus ook voor de organisatie van de crisisbeheersing.

Dit laat onverlet dat vanuit de Veiligheidsregio Utrecht wordt geanticipeerd op de aankomende wetgeving door de organisatieplannen los te laten en te gaan werken volgens het uitvoeringsprogramma dat wordt ontleend aan het beleidsplan van de Veiligheidsregio Utrecht. Hier maakt onderdeel van uit dat regionale rampbestrijdingsplannen worden ontwikkeld voor vervoer van gevaarlijke stoffen, dreigende overstromingen en dreiging van terrorisme.

Informatiemanagement

In de begroting van de Veiligheidsregio Utrecht is structureel meer geld gereserveerd voor informatiemanagement. Met name worden hierbij de pijlen gericht op de het invoeren en beheren van operationele informatie in MultiTeam. Het zou echter aanbeveling verdienen een landelijk uniform systeem te ontwikkelen. Ik zie hierin een belangrijke rol voor u weggelegd, omdat ik meen dat nationale sturing op dit dossier niet alleen gewenst, maar zelfs noodzakelijk is, wil informatiemanagement bijdragen aan de kwaliteit van de crisisbeheersingsorganisatie.

Risico- en crisiscommunicatie

De Veiligheidsregio Utrecht adviseert en faciliteert gemeenten bij de risicocommunicatie. Hierbij werkt de veiligheidsregio aan een format en protocol om per gemeente de risicocommunicatie systematisch te implementeren. Hierbij worden praktische communicatiehulpmiddelen ontwikkeld als standaard persberichten, vraag en antwoordlijsten enzovoort. Voordeel is dat op deze wijze in mijn provincie uniforme producten worden gebruikt. De poolvorming van crisiscommunicatie in de Veiligheidsregio Utrecht dient in mijn ogen als voorbeeld. Het kwaliteitsniveau is het afgelopen jaar is versterkt met medewerkers voor de website crisis.nl en doordat het opleidings- en oefenprogramma van de deelnemers van de poollijst crisiscommunicatie is uitgebreid met onder meer een procesopleiding.

U
T
R
E
C
H
T

Financiën

In mijn vorige rapportage ben ik uitgebreid ingegaan op de financiële positie van de Veiligheidsregio Utrecht. Ik heb daarover in niet mis te verstane bewoordingen betoogd dat de financiële constructie waarbinnen de veiligheidsregio's zich moeten ontwikkelen verre van gelukkig is. Wanneer wij als samenleving willen dat de kans op crises en de beheersing van crises verbeterd moet worden, dan moet daar voor betaald worden. In veel gemeenten ligt het echter bestuurlijk lastig voldoende middelen vrij te maken voor de veiligheidsregio's. Beperkte financiën hebben derhalve consequenties voor het realiseren van het ambitieniveau. Daarom heeft mijn ambtsvoorganger al eerder bij u aangegeven dat het beter zou zijn de middelen voor de veiligheidsregio rechtstreeks toe te kennen via een doeluitkering in het gemeentefonds. Als dit voor een groter deel zal geschieden zou dit discussies in gemeenteraden kunnen voorkomen over een wettelijke taak. Bovendien zou dit burgemeesters beschermen die vaak in een spagaat verkeren tussen regio en eigen Raad.

Het bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht heeft mij aangegeven dat hij zich herkent in mijn analyse. Het bestuur heeft mij expliciet gevraagd bij u op aan te dringen de mogelijkheid van financiering door middel van doeluitkering te onderzoeken. Dit doet echter niet af dat het bestuur van de veiligheidsregio de gemeentebesturen komend jaar zal verzoeken € 270.000,= extra bij te dragen aan de veiligheidsregio voor de versterking van de GHOR, voor het versterken van de pro-actie en voor het opleidingsprogramma voor gemeenten.

WATERSCHAPPEN EN NUTSBEDRIJVEN

Op grond van de bevoegdheden uit de Waterstaatswet 1900 (paragraaf 17: Voorzieningen inzake voorbereiding op en optreden bij gevaar) hebben Gedeputeerde Staten van Utrecht een toezichthoudende taak richting beheerders van waterstaatwerken. Het provinciebestuur beoordeelt de calamiteitenplannen en het oefenbeleid van zes beheerders wiens beheergebied valt binnen de provinciale grenzen, of wiens calamiteitenbeheer effect heeft op de veiligheid binnen de provincie Utrecht. Dit zijn:

1. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR);
2. Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV);
3. Waterschap Vallei en Eem (WVE);
4. Waterschap Rivierenland (WR);
5. Rijkswaterstaat Utrecht (RWS DUT);
6. Rijkswaterstaat Oost-Nederland (RWS DON);

Voor alle waterbeheerders wordt het toezicht op grond van paragraaf 17 in afstemming met de buurprovincies Noord-Holland, Gelderland en Zuid-Holland uitgevoerd. Gedeputeerde Staten van Utrecht zullen uw collega van Verkeer en Waterstaat informeren over de stand van zaken met betrekking tot de toetsing.

Toch meen ik enkele opmerkingen te moeten maken over de aan water gerelateerde crises. Uit het overleg dat ik geregeld voer met de dijkgraven in mijn provincie blijkt dat de waterproblematiek in ons land eerder toe- dan afneemt. Ik ben van mening dat een groot deel van deze problematiek het regionale voorbijgaat en dat ook hierin sturing op nationaal niveau gewenst is. Het initiatief tot de oprichting van de Taskforce Management Overstromingen (TMO) onderschrijft in mijn ogen in dit pleidooi.

10070

Omdat de geografische grenzen van de waterschappen en de veiligheidsregio's niet gelijk lopen, voorzie ik bij eventuele crises problemen in de bestuurlijke coördinatie. In het gebied voor de Lopik- en Krimpenerwaard zijn hierover heldere bestuurlijke afspraken gemaakt tussen de betrokken gemeenten, veiligheidsregio's en de provincies, maar ik constateer gelijktijdig dat helaas in andere dijkringen de competentiestrijd belangrijker lijkt te zijn dan het komen tot een werkbare oplossing.

Ook over de positie van de dijkgraaf in de crisisbeheersingsorganisatie bestaat in mijn ogen te weinig duidelijkheid. Deze zou kunnen worden geschapen door in de wet vast te leggen dat de dijkgraaf onderdeel uitmaakt van het Regionaal Beleids Team in geval van bovenlokale crises.

In 2005 is onder regie van de provincie Utrecht in samenwerking met alle betrokken partners het rapport *Afschakelen, van vitaal belang* verschenen.⁶ Hiermee is voldaan aan de wens van het Rijk om op decentraal niveau de landelijk vastgestelde afschakelcriteria verder in te vullen en wel zo dat deze zijn toegespitst op de eigen regio. De Veiligheidsregio Utrecht heeft dit ingebed in haar organisatie.

PROVINCIALE VOORBEREIDING

Samenwerking en afstemming beschouw ik als een van de belangrijkste speerpunten van het beleid van zowel het provinciebestuur als van mij als commissaris van de Koningin. Ik zie hierin ook een belangrijke meerwaarde, die geapprecieerd wordt door de partners in de crisisbeheersing. Dit beleid is erop gericht om vanuit de toezichhoudende rol zoveel mogelijk probleemoplossend de kwaliteit van de crisisbeheersing in de provincie Utrecht te bevorderen. Hierbij worden uiteraard de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokken partners niet uit het oog verloren. De samenwerking met de gemeenten, de veiligheidsregio, de waterschappen, het Regionaal Militair Commando en andere overheidsinstelling⁷ heeft zijn vruchten afgeworpen. Hierbij is veelal gewerkt onder het adagium 'Samen staan we sterker'.

Vanuit de provincie worden financiële en personele middelen ter beschikking gesteld om de kwaliteit van de crisisbeheersing te verbeteren. Mijn ervaring is dat de provincie als netwerkorganisatie de afgelopen jaren vele projecten heeft weten vlot te trekken, door niet alleen in te zetten op participatie, maar ook door partijen bij elkaar te brengen. Daarnaast hebben provinciebestuur en ik dikwijls initiatieven genomen om bepaalde dossiers onder de aandacht van het bestuur van de VRU te brengen.

Mijn rol is niet alleen het domein van de voorfase, maar ook in de acute fase. In het Utrechtse participeer ik als voorzitter in het Regionaal Coördinerend Beleids Team (RCBT). Het RCBT oefent tenminste een keer per jaar. In het Utrechtse Convenant RCBT is een bestuurlijke afspraak gemaakt over de bestuurlijke coördinatie in geval van crises. Deze bestuurlijke afspraak laat onverlet dat het Convenant RCBT ondergeschikt is aan wettelijke bepalingen. Dit is met name van toepassing voor de gezagslijn minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties - commissaris van de Koningin - burgemeester, maar ook ten aanzien van het primaat van de

⁶ Veiligheidsregio Utrecht i.o., *Risico-inventarisatie in het gebied van de Veiligheidsregio i.o.: afschakelen, van vitaal belang* (Utrecht 2005).

⁷ Ik noem hier bijvoorbeeld de Nutsbedrijven en de Kamers van Koophandel, die betrokken worden bij projecten waar zij een rol spelen.

D
1
2007

VRU bij de voorbereiding én beheersing van crises. Met het RCBT wordt beoogd reeds in een vroeg stadium de bestuurlijke coördinatie te stroomlijnen, waarbij bovendien de informatiepositie van de commissaris van de Koningin wordt gewaarborgd. Ook hierbij wordt gewerkt onder het motto dat samenwerking en bundeling van probleemoplossend vermogen de crisisbeheersingsorganisatie ten goede komt.

In 2006 heeft de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) onderzoek gedaan naar de voorbereiding op de rampenbestrijding door de provincies. Hierbij is met name onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het Provinciaal Coördinatie Plan (PCP). De conclusies van de IOOV – die in 2007 zijn gepresenteerd – waren kritisch. Op grond hiervan heb ik de handschoen opgenomen. Momenteel wordt hard gewerkt aan de verbetering van mijn PCP. Zoals ik eerder bij u heb aangegeven zal mijn PCP uiterlijk 1 januari 2008 gereed zijn. Uiteraard zal ik er hierbij op toezien dat de verbeterpunten die de IOOV heeft aangegeven hierin verwerkt zullen worden.

Met hoogachting,
de commissaris van de Koningin
in de provincie Utrecht,

R.C. Robbertsen

04102007